

ծաթեայ նարգիլէն: Այդ բոլորը, եթէ կարելի է այդպէս ասել, բաւական փաշայական էր, բաւական նման էր փաշայի տան հիւրասիրութեան ձեւերին:

— Հիմա ես բոլորովին համոզեցայ, պարոն բժշկապետ, — ասաց սրբազանը, — որ դուք բաւական ընտելացած էք մեր սովորութիւններին:

— Ես մինչեւ անգամ սիրում եմ արեւելեան սովորութիւնները, — պատասխանեց Ասլանը, նկատելով, որ սրբազանի հարցմունքները քննական ձեւ են ստանում: — Երբ ես վերադառնում եմ իմ հայրենիքը, իմ ամենալաւ ընծաները իմ ընտանիքին լինում են արեւելեան գորգեր, շալեր, արեւելեան կարասիք: Մի սենեակ իմ տան մէջ, ուր ես պարապում եմ, զարդարոած է բոլորովին արեւելեան ճաշակով: Արեւելքը հրապուրիչ է, սրբազան հայր, նա անփառասէր կրօնաւորների վրայ անգամ ունենում է իր ազդեցութիւնը:

— Ինչպէս ինձ վրայ, պարոն բժշկապետ, — պատասխանեց սրբազանը, հասկանալով իր խօսակցի խուլ ակնարկութիւնը: — Ես, պարոն բժշկապետ, հետեւում եմ մեր նշանաւոր պատրիարքներից մէկի օրինակին, որը հազնում էր ամենաթանկագին զգեստներ, օժում էր անուշահոտ իւղերով, մօրութի եւ գլխի մագերի վրայ սփռում էր ոսկու փոշի եւ իրան շրջապատում էր ամեն տեսակ շքեղութիւններով: Մի անգամ, սուլթանի հետ սեղան նստած ժամանակ, թագաւորը նկատողութիւն արեց նրան, թէ կրօնաւորին վայել չէ այդ աստիճան պճնասիրութիւնը: Նա, փոխանակ պատասխանելու, բաց արեց իր օձիքը եւ ցոյց տոեց. փառաւոր մետաքսեայ զգեստի ներքոյ, մերկ մարմնի վրայ, նա հագած ուներ այծի մագից գործած, կոշտ, ծակոտող խարազն, որ մի ժամանակ հագցնում էին յանցաւորներին, երբ կամենում էին աւելի տանջել նրանց, յետոյ սովորութեան եղաւ հազնել ճգնաւորներին, որոնք իրանց անձը ենթարկում էին ամեն տիպի փորձութիւնների:

Ասլանը շատ լաւ գիտէր, որ նորին սրբազնութիւնը իր սեւ ատլասի փարաջայի տակից այս տեսակ խարազն հագած չունի, բայց դարձեալ համաձայնեցաւ նրա հետ, ասելով.

— Արեւելքում արտաքին փայլը մեծ նշանակութիւն ունի:

— Մինչեւ անգամ հարկաւոր է, — աւելացրեց սրբազանը, — այստեղ մարդկանց խելքը աչքերումն է եւ ոչ՝ գլխումը: Իմ նախորդը, երբ որ գնում էր փաշայի մօտ, նրան ժամերով սպասել էին տալիս, մինչեւ թոյլտւություն էր ստանում ներկայանալու, որովհետեւ ոտքով էր գնում եւ արեղայական հասարակ հագուստով: Բայց ինձ հետ այնպէս չեն վարում...

— Ձեր փաշան բաւական քաղաքավարի մարդ է, — խօսքը փոխեց Ասլանը: